

"דרך חייך"

מיזם חינוכי לזכרם של בני ראשון לציון שנפלו
במערכות ישראל

בית יד לבנים
ראשון לציון

שרה אשר- פנהלת אגף פורשת ישראל ובית יד לבנים
אחראית המיזם: עור אבן דגן- רכזת משפחות,
חינוך והנצחה

רב"ט שמואל ליכט

נולד ביום ט"ז בתמוז תש"ט 13/7/1949,

נפל ביום א' בשבט תש"ל 8/1/1970,

במלחמת ההתשה

בן 21 בנופלו

ילדותו

שמואל (שמוליק) נולד בראשון לציון, בנם של חנן ולובה ואח לשושנה. הוריו ניצולי שואה שעלו ארצה, לאחר שעברו את תלאות מלחמת העולם השנייה, כדי להקים משפחה בישראל ולגדל את ילדיהם במולדת.

ילדותו

בילדותו למד שמואל בבית הספר
היסודי "בארי" בראשון לציון
והצטיין בעיקר במלאכת יד. לאחר
סיום בית הספר היסודי, למד בתיכון
"מגדיל" בגבעתיים.

נעוריו

שמואל היה חניך "השומר הצעיר" ושימש כמדריך בתנועה, עד לגיוסו לצה"ל. חניכיו בתנועת הנוער שהיו מסורים לו מאוד, העריצו אותו בשל תכונות המנהיגות שהיו טבועות בו. במסגרת פעילותו הרבה בתנועת הנוער הוא אהב לצאת לטיולים, למסעות ולמחנות עבודה. בגדנ"ע היה פעיל בחוג קליעה למטרה וזכה במדליות ובתעודות הצטיינות רבות וביולי 1964 עבר קורס מ"כ של הגדנ"ע.

נעוריו

על אף פעילותו הרבה בתנועה ובשאר עיסוקיו, לא הזניח את הלימודים ותכנן להמשיך את לימודיו בטכניון לאחר שחרורו מצה"ל. הוא ידע לקשור יחסים חברתיים במהירות וכך נמשכו הקשרים בינו לבין חבריו, גם לאחר שדרכיהם נפרדו. הוא אהב להגיש עזרה לזולת והיה יושב לצד תלמידים נכשלים ועוזר להם בהכנת השיעורים. שמואל היה בן מסור להוריו ונכון לשירותם תמיד.

נעוריו

שמואל היה ספורטאי מחונן ועסק בהתעמלות, באתלטיקה קלה, בשחייה ובכדורגל. הוא השתתף בתחרויות ספורט רבות והגיע להישגים נאים.

השירות הצבאי

שמואל התגייס לצה"ל בספטמבר 1967 והוצב בחיל החימוש. הוא היה חייל שעשה את תפקידו במסירות, אפשר היה לסמוך עליו, נאבק על עקרונותיו והתקומם נגד חוסר צדק. שמואל שאף להתקדם בצבא ורצה לצאת לקורס קצינים.

חיל החימוש

חיל תומך לחימה באגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה של צה"ל. החיל מתמקד באחזקת ופיתוח אמצעי לחימה. אנשיו עוסקים במחקר, פיתוח, ניסוי ובחינה של מערכות לחימה. וכן פיתוח שיטות האחזקה והכשרת כוח אדם לצורך מתן מענה אחזקתי לכל ציוד הלחימה. חיל החימוש אחראי על אחזקת מגוון רחב של מערכות ואמצעים, החל מנשקו האישי של החייל ועד לטנק המרכבה, ונמצאים בכל יחידות צה"ל בחזית ובעורף.

מלחמת ההתשה

מלחמת ההתשה התחוללה לאחר מלחמת ששת הימים, החל מ-11 ביוני 1967 ועד ה-7 באוגוסט 1970, בחזיתות המצרית, הירדנית והסורית. מלחמה זו הייתה שונה מכל המלחמות שקדמו לה בכך שהייתה נייחת בעיקרה ואופיינה בחילופי אש כבדים, בצירוף פשיטות של יחידות לוחמה זעירה. בשל אורכה, כונתה גם מלחמת 1,000 הימים.

מלחמת ההתשה

חיילים ישראלים על גשר פירדאן בתעלת סואץ, 1969

מסוק ישראלי בהמתנה להטסת כוחות וציוד עם סיום המבצע
באי שדואן, ינואר 1970

הלחימה הקשה ביותר הייתה בחזית המצרית לאורך תעלת סואץ, ממרס 1969 ועד לאוגוסט 1970, מועד הפסקת האש. בתקופת המלחמה נהרגו 968 ישראלים, כמחציתם בקירוב בזירה המצרית.

חיל החימוש במהלך מלחמת ההתשה

מלחמת ההתשה תבעה תשומות רבות מחיל החימוש והייתה למעשה- מלחמת הישרדות. המלחמה היום-יומית, לאורך תקופה ארוכה התישה את אנשי החיל, שהיו צריכים לעבוד ללא לאות, בימים ובעיקר בלילות, על מנת להשמיש את הכלים לפעילות מבצעית ליום המחרת.

הקמת פלוגת ו' ברפידיס, 1970

החלפת מצמד ותיבת הילוכים בזחליימים בסדנת בלוזה

חיל החימוש במהלך מלחמת ההתשה

אנשי חיל החימוש היו משולבים בתוך כוחות השריון וביחידות לוחמות אחרות, ברמת הפלוגה והגדוד, עובדה שחייבה אותם גם לבצע פעולות פינוי וחילוץ.

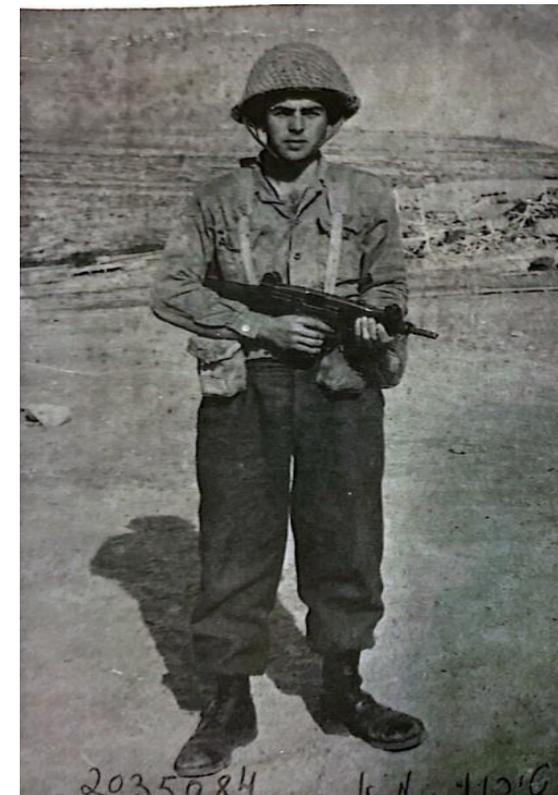
טנק פינוי רפואי ממוגן על בסיס שרמן

יישור הדיונות בסיני כהכנה להקמת סדנת בלוזה במלחמת ההתשה

נפילתו

בטרם סיים את שירותו הסדיר ומספר שבועות לפני ששמואל היה צריך להתחיל בהכנותיו לבית-הספר לקצינים, עלה על מוקש באזור ניר-יצחק – גבולות. שמואל נפל ביום א' בשבת תשי"ל (8.1.1970) ממוקש שנטמן תוך כדי הגשת סיוע לחייל אחר שלא מיחידתו. הותיר אחריו הורים ואחות.

הנצחה באנדרטאות

אנדרטה לזכר בני העיר ראשון לציון שנפלו
במערכות ישראל

אתר הנצחה לחללי חיל החימוש נתניה

הנצחה באנדרטאות

אנדרטה לבוגרי כפר הנוער על שם מוסינזון ועובדיו שנפלו במערכות ישראל, הוד השרון

אנדרטה לזכר הנופלים מבית הספר "בארי", ראשון לציון

בנימה אישית...

רואי סבג - אני הרגשתי שעבודה זו הייתה מטלה קשה, אך עזרה לי ללמוד המון על החלל שמואל ליכט ז"ל ועל מלחמת ההתשה. בנוסף, למדתי איך לעבוד בקבוצה ואיך להקשיב לדעות של אחרים ולא רק של עצמי. למדתי להתמצא טוב באינטרנט ולאתר מידע בצורה טובה ומועילה. לסיכום, למרות הקשיים אני שמח מאוד שעשיתי מטלה זו, ואני חושב שזו מטלה חשובה מאוד.

מאור פרץ - במהלך עריכת המצגת על שמואל ליכט ז"ל, למדתי כיצד להתמודד עם קשיים בהכנת המצגת ובחיפוש מידע באינטרנט. בהמשך הכנת המצגת למדתי על היסטורית מלחמת ההתשה, תפקידים של יחידות בצבא, וכיצד חיילים נפלו במהלך המלחמה. הכנת המצגת לימדה אותי על שמואל, על משפחתו של שמואל ועל כמה ששמואל היה אהוב וחשוב במשפחה. לסיכום, אני חושב שעבודה זו היא משמעותית ללמידה על שמואל, על צה"ל ועל אופן הפעולה בקבוצה.

בנימה אישית...

איתי- במהלך הכנת המצגת נתקלנו באלבום הנצחתו של שמואל בו אמו, אביו, אחותו וחבריו שיתפו את הזיכרון שלהם משמואל. במכתבים אותם כתבו, מוצג שמואל כחבר טוב לב ונדיב, כאח מדהים וכבן למופת. דברים אלו הראו לי שגם לאחר מותו של האדם, הוא מותיר אחריו מורשת מספיק חזקה כדי שתימשך לנצח, וזה ריגש אותי מאוד.

מגישים : איתי עובדיה, רואי סבג ומאור פרץ
י"א 1, מקיף ו' ע"ש יגאל אלון
בהדרכת : צור כבשנה ברטל וגילת פט
יוני, 2023

ביבליוגרפיה

אתר יזכור - שמואל ליכט

בית יד לבנים ראשון לציון - שמואל ליכט

דף אתר מורשת מלחמת ההתשה

דף אתר עמותת חיל הטכנולוגיה והאחזקה

מלחמת ההתשה – ויקיפדיה

אלבום ההנצחה "לזכרו של שמוליק" (האלבום נמצא בבית יד לבנים ראש"צ)

יהי זכרו ברוך!

